Zalai Károly

A ló másik oldalán

'Franz Marc regénye'

Negyedik rész

9.

Ettől kezdve cinkos közösség alakult ki közöttük. Ugyanis a néni nem beszélt a bácsinak ezekről a kiállításokról. Jean először nem is értette az okát, persze, eszébe sem jutott volna, hogy szóba hozza a bácsi előtt ezeket a kirándulásokat. Csak jóval később jött rá, nyilván azért maradt az egész titokban, mert a néni nem akart vitatkozni a férjével, akinek más volt a véleménye a festészetről.

A néni mindenféle könyvet is ajánlott neki, amit Jean pár nap alatt fölfalt. Más művek voltak, amit az iskolából ismert. Főként agyon olvasott Baudelaire meg Verlaine kötetek. A néni ezeket egy külön polcról vette le, méghozzá a lexikonok háta mögül, úgy tűnt, oda rejtette el őket. E kötetek azért vannak itt, árulta el a néni, mikor látta Jean arcán a csodálkozást, mert Gaston butaságnak és időpocsékolásnak tartja a versolvasást. Ha tetszik neked, adok még mást is. Te még olyan fiatal vagy, azt hiszem, jobban meggyökereznek a fejedben ezek a szokatlan gondolatok. De hidd el, mélyebb leszel, és többet látsz a világból, ha a versek megérintenek. Ha meg nem, úgy is jó. Mindenki azt látja meg maga körül, amit be tud fogadni. mert lehet, hogy anyukádra ütöttél, fűzte még hozzá talányosan a néni.

Jean idővel megismerte Proustot, Appolinaire-t, és egy Colette nevű írónőt, aki valami kis faluból származott, és Jean annyi minden ismerős dolgot talált a könyveiben az ő életéről, hogy gyakorta (ezt persze a világért sem árulta volna el senkinek) könnyes lett a szeme. A Proustot nem nagyon értette, de nem merte bevallani a néninek. Ekkor kezdődött egyébként az időszak, amikor egyre többet kalandozott egyedül is a városban. És szép lassan kezdte magát kiismerni a hatalmas templomok, és a híres látnivalók között, amelyekről eddig csak úgy hallott, mintha csak a mesében léteztek volna. Először persze tátott szájjal állt a Diadalívnél, a Concorde téren, a Pantheonnál vagy a metró bejáratánál. És szinte remegve tette meg az első megállókat a metróval a föld alatt. Ennyi embert együtt még soha nem látott! Mint valami hangyaboly. Különösen a Monmartre környékét és Latin negyedet kedvelte, ahol a néni szerint a legtöbb művész élt és alkotott. De más városszéli kerületekben is sokat

kóborolt, szerette az apró, düledező házikók között meghúzódó kis kerteket, és e negyedek egyszerű lakóit, nyilván azért, jött rá később, mert egy kicsit otthon érezte magát közöttük.

Volt egy kedvenc helye. Gyakran megállt a Lamarck utca végében, ahonnan pompás kilátás nyílt a városra, és úgy érezte, hogy ez az ő Párizsa. Boldog tudattal szívta magába a Notre Dame sziluettjének látványát, tekintete elégedettséggel telve megsimogatta, a Saint-Séverin és a Saint-Germain-des-Prés harangtornyait, a Sainte-Cahappelle hegyes tornyát, és közelebb, bal kéz felől a külső körutak sápadt vonalát, ahonnan néha hallotta a közlekedés tarka lármáját, amelybe belekeveredett a Gare de L'Est és a Gare de Nord vonatjainak füttye. És ott zöldellt harsányan előtte Buttes-Chaumont magaslata. Minden az övé volt, és a büszke tekintetét hizlalta.

10.

Amikor a bácsi a nevére vette, rettenetes büszkeség töltötte el. Úgy érezte, ezzel az utolsó nyomorúságos szál is elszakadt, ami Braquis-hoz kötötte. Igazi párizsi lett! Pontosan emlékszik az örömre, ami átitatta a lelkét, amidőn egyszer megállt az új családjával az Eiffel torony előtt. A bácsi hosszasan mesélt arról, micsoda félelmetes fémkonstrukciót sikerült fölépíteni a francia mérnököknek. Ez a mi tudásunk emlékműve, a jövő kulcsa, zengedezett Gaston bácsi. És eközben ő is úgy gondolta, hogy valamiképp része ennek a jövőnek, melynek kapuja megnyílt előtte, amióta a fővárosba költözött. Színes és illatos világnak érezte az új lakhelyét, amelynek jóléte egyre magabiztosabbá tette. Olyan egyszerűnek látszott az egész. Elvégzi az iskolákat, aztán dolgozni kezd, megnősül, beköltözik valamelyik szép belvárosi palotába, és egy napon tán még autója is lesz. Operába, színházba jár, ismeri majd a legjobb vendéglőket, és pontosan olyan elegánsan fog majd ebédet rendelni, mint ahogy a bácsi. Ó, hogy szerette a tekintetét, miközben az étlapot tanulmányozta, és elkezdett a pincérrel tárgyalni! Aztán rövid konzultáció után megrendelte az ételeket, olyan hangon, amit csak a pincérekkel szemben használt, amelynek révén éreztette a különbséget önmaga és a pincér között. Jeant mindig lenyűgözte az az ütem, ahogy a kiválasztott ételeket fölsorolta, majdhogynem énekelve a nevüket, majd némi homlokráncolás után a borok neve következett, mintegy az ebéd megkoronázásaként. És amikor belekóstolt, látszott rajta, hogy már azt mérlegeli, miféle véleményt mondjon róla, és mindig közölte is a pincérrel az észrevételeit, aki mint egy iskolás hallgatta a bácsi dicsérő vagy bíráló szavait Ha ízlett neki, az arca

olyan átszellemült lett, hogy a pincér szinte meghatódva töltötte ki az italt a poharába. Egy idő után ő is kapott pár kortyot, mert Gaston bácsi szerint egy igazi férfi él-hal a borokért. Ugyanis, harsogta, talán ez Franciaország legnemesebb hagyománya. A gaz friccek talán azért akarnak betörni hozzánk, hogy ellophassák a borainkat. Mert nekik csak lőre jutott, a borkészítés egy ország több száz éves kultúrájának összegzése, ezeknek a nyikhajoknak óriási a lemaradásuk. Káposztán és csülkön nőttek föl, meg savanyú rajnaiakon, amit a borról megtudtak, azt mi tanítottuk meg nekik. Csak masírozni tudnak, de majd móresre tanítjuk őket, ha nem nyugszanak. Ó, Jean hogy szerette volna, ha látják a szülei, amint a szépen megterített asztalnál ül, elegáns ruhában. Ha a közelben tükör volt vagy ablaküveg, sohasem mulasztotta el, hogy megnézze magát. Büszke volt és elégedett. Ez az érzés hosszasan elkísérte.

11.

Ezekben az években egyre ritkultak a látogatásai odahaza, és úgy tűnt, a bácsiék sem forszírozzák az utazásokat Braqius-ba. Jeannak kifejezetten kényelmetlen és kínos volt egy-egy ilyen találkozás. Már nem találta otthon a helyét, és nem tudott mit mondani nekik. Úgy érezte, ha túl sokat beszél az élményeiről, kérkedésnek hat, ha viszont ők meséltek, unta magát. Nem érdekelte a termés, a munka, idegen volt neki minden, és, bármennyire is titkolni akarta maga előtt, egy kicsit undorodott tőlük. Az apja azonnal meglátta rajta a változást. Már úgy emlegette neki az elmúlt hónapok, évek eseményeit, mintha egy véletlenül odacsöppent idegennek mesélt volna. Ti ott Párizsban, kezdte sokszor a mondókáját, jelezve, hogy Jeant már nem odavalósinak tartja. És Jean sem tudta maga előtt eltitkolni, hogy nincs keresnivalója Braquis-ban. Így aztán már csak akkor ment haza, ha muszáj volt, amikor például eltemették a nagyszüleit. Úgy állt a gyászolók között, mint egy kívülálló. Egy kicsit kínos is volt neki, mennyire elegáns, mennyire más, mint a többiek. Ekkor vette észre, milyen primitív nyelvet használnak. Így hát, ha tehette, inkább Párizsban maradt. Így volt ez rendjén, neki már a néniéknél volt az otthona.

És ekkor tájt már barátra is talált. Luciennel egy osztályba járt a gimnáziumban. A legfontosabb kapocs az volt közöttük, hogy mindketten szerettek olvasni. Első beszélgetéseik könyvekről szóltak, és ez hozta őket egymáshoz közel. Luciennek nem voltak testvérei. Jean pedig azt hazudta, hogy ő is egyke volt, ám a szülei korán meghaltak, s már egész kicsi korában a bácsiékhoz került. Úgy tett, mintha Braqius-ra már nem is emlékezne, és tényleg, idővel egyre nagyobb homály fedte azokat az éveket, amelyeket abban a kis porfészekben töltött. Lucien apja professzor

volt valamelyik egyetemen. De a szüleikről nem sokat beszélgettek. A néni is nagyon szerette új barátját, akivel délutánonként sülve-főve együtt voltak. Lucien író akart lenni, s megmutatta néhány kisebb elbeszélését. Jeannak nagyon tetszett, hogy egy jövendőbeli íróval barátkozik. Érettségi előtt már gyakorta előfordult, hogy együtt kirándultak, mert Lucien imádta a természetet. Hosszasan ecsetelte, milyen szép tud lenni egy-egy patak, erdő, a virágok, meg az ég. Jeant igencsak meglepte, hogy egy párizsi, egy vérbeli párizsi így tud lelkesedni a növényekért, a madarakért vagy a virágok illatáért. De a kedvencei a lepkék voltak. Ha meglátott egyet repkedni a mezőn, nem tudott betelni vele. Nézd ezt a csodás táncot, lelkendezett, ahogy mint valami pihe ide-oda sodródik, de mégis céltudatos a röptéje. Látod, minden virágot körbeszaglász, miközben táncol. De akkor legszebb a szárnyalásuk, amikor találkoznak. Szinte érzem, mennyire örülnek egymásnak! És mintha beszélgetnének, nem bírok betelni velük! Valahogy a lelkemben érzem a lebegésük gyönyörét. Ha lehetne, pár órára szívesen cserélnék velük!

Lucien sok verset tudott kívülről, s ha náluk voltak, a nénivel olyan eszmecseréket folytatott különféle költőkről, hogy Jean szintre irigykedve hallgatta. Ettől kezdve ő is egyre jobban belemélyedt a versekbe. Most már rendszeresen kutatott a néni titkos polcán sorakozó kötetek között. Egyszer-kétszer pironkodva fedezte föl, mi mindenről mernek a költők írni. De e tapasztalatairól nem mert beszélgetni a nénivel. Viszont egynémely költeményt újra meg újra elolvasott, és ez a Baudelaire meg Verlaine alaposan föltüzelte a fantáziáját. Valamiképp ezek a költemények nyitották föl a szemét, és általuk fedezte föl a lányokat, akik sajnos nem vették észre őt. Pedig az utcán sétálva néha kifejezetten hivalkodóan szegezte rájuk a tekintetét, de sohasem tudta elcsípni a pillantásukat. A lányok rejtélyesnek és távolinak tűntek. Szerencsére Luciennek sem volt több tapasztalata e területen, habár úgy próbált tenni, mintha már csókolózott volna. De Jean érezte, hogy az a falusi lány, akivel az egyik vakáció alatt ez az állítólagos kaland történt, csak Luciuen szárnyaló fantáziájának szülötte. De tapintatosan hallgatta a mesét, és nagyon irigyelte a barátját, hogy ilyen találékony, mert olyan részletességgel áradozott az első csókról, hogy már-már maga is átérezte, mekkora boldogság lehet, ha egy lányt tarthat a karjaiban, aki megengedi, hogy ajkával fölfedezze az ő ajkait. Lucien idővel egyre tovább jutott a meséiben ezzel a Marie-val, akivel azon a tengerparton találkozott, ahol a szüleivel nyaralt. Jean nem árulta el neki, hogy ő még sohasem látta a tengert. A nyári vakációt ugyanis mindig egy burgundiai faluban töltötték, ahol a bácsi testvérei és rokonai laktak. Itt a legtöbbször különféle pincészetekbe

kocsiztak, ahol a bácsi bort kóstolt, vett néhány palackkal, és mindig óriási lakomákat csaptak közben. Estefelé a bácsi többnyire könyvvel a hasán egy nyugágyban szunyókált, és békésen hortyogott. Éppen ezért szívesen és nagy élvezettel hallgatta Lucien beszámolóit a tengerparti nyaralásokról, no meg persze arról, ahogy a sziklák között átölelte Marie-t, majd csókolózás közben bejárta kezével az egész testét, még a szoknyája alá is benyúlt. Idővel, már a keblét is kibontotta, és megengedte Luciennek, hogy ott is megcsókolja. Ezt a jelenetet újra és újra elmesélte, és Jean Luciennel együtt átszellemülten gyönyörködött a hófehér cicikben, amelyek csúcsán halovány rózsaszínű bimbók csillogtak és állítólag olyan ízük volt, mint a méznek. Ő maga el nem tudta képzelni, hogy juthat egy férfi ebbe az oly nagyon vágyott helyzetbe. Mit össze nem fantáziált azon, hogy egyszer majd annyi bátorságot gyűjt, hogy megérint egy nőt. De hát hogyan lehet átkarolni valakit, odabújni hozzá, és megcsókolni a száját, ezt a nagyon-nagyon távolinak és elérhetetlennek tűnő testrészt. Ezen sokat töprengett, ám elképzelhetetlennek tartotta, hogy majd egyszer sikerül neki.